Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го СЕРПНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 25, 1977 No. 184. VOL. LXXXIV.

ВЕНС І КИТАЙСЬКІ ЛІДЕРИ РОЗПОЧАЛИ РОЗМОВИ ПРО НАВ'ЯЗАННЯ ДИПЛОМАТИЧНИХ ЗНОСИН

Сайрус Венс у розмові з Гуанг Гуа.

Пекін. — Пресові агенції інформують, що державний секретар ЗСА Сайрус Венс і члени американської делегації розпочали у вівторок, 23-го серпня ц.р., конкретні розмови з лідерами Китайської Народної Республіки, головною темою яких є нав'язання дипломатичних зносин З'єднаних Стейтів Америки з червоним Китаєм. Китайську делегацію у розмовах репрезентував міністер закордонних справ КНР Гуанг Гуа, який заявив Венсові, що у процесі розмови до них долучиться недавно регабілітований член нового тріюмвірату, колишній заступник прем'єр-міністра за урядування Джоу Ен-лая, Тенг Гсіао-пінг, як також інші китайські високі речники. З цього західні політичні спостерігачі роблять висновок, що не тільки американці, але також китайці прив'язують велику увагу до переговорів з високим речником американського уряду. Крім того Тенг Гсіао-пінга вважають чоловим експертом господарсько-економічних справ і тому не виключено, що торговельна виміна між ЗСА і Китаєм буде однією із головних тем в розмові між ним і американською делегацією. Кореспонденти, які супроводжають Венса були також запрошені на обід, який влаштував Тенг для державного секретаря ЗСА.

Тоді, коли Сайрус Венс і його делегація вважають справи нав'язанння дипломатичних зносин першочерговими, китайці натомість не спішаться говорити про це, ані не зачіпають теми Тайвану, мабуть побоючись, що спішність зобов'язуватиме їх до концесій. Речник Державного департаменту Годдінг Картер 3-й заявив кореспондентам, що Венс натякав про ці дві важливі справи міністрові закордонних справ КНР, але він, немов відхиляючись від відповіді, сказав, що справи конкретні, що, де і як, будуть обговорюватись пізніше з участю членів ЦК китайської Компартії. Супроводжаючі Венса дорадники Державного департаменту заявляють, що у них є враження, що китайці, відбувши свій XI Конгрес Компартії, занадто тепер зайняті своїми внутрішними справами і тому відтягають переговори з делегацією ЗСА.

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА І СПРАВА БЕРТА ЛЕНСА БУЛИ ГОЛОВНИМИ ТЕМАМИ ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА

Вашінгтон. — Під час його 14-ої з черги формальної пресової конференції, яка відбулася у вівторок, 23-го серпня і була передавана на телебаченні і по радіо, президент Джіммі Картер висловив свої погляди щодо таких закордонних питань, як новий договір з Панамою в справі каналу і можливість конструкції ще одного каналу, расовий конфлікт в Родезії, поголоски про розбудову атомової бомби Південно-Африканською Республікою, ізраїльські оселі на окупованій арабській території, як теж присвятив багато часу справі Берта Ленса, директора Бюра Управління і Бюджету, якому закидали сумнівні фінансові трансакції, але урядова перевірка визнала його невинним.

Щодо нового договору з Панамою у справі майбутньої контролі і оборони Панамського каналу Президент заявив, що цей договір справедливий для обох сторін і запевняє, що ЗСА до 2000-го року задержать контролю над цим каналом, а навіть після того реченця Америка відігравативме важливу ролю в його обороні, а крім того американські кораблі матимуть

Президент Картер під час пресової конференції

запевнений вільний проплив каналом. Опозиція до нового договору з Панамою послабне, коли законодавці ЗСА і американський загал познайомляться з подробицями того договору — твердив президент Картер. Він теж заявив, що делеґація ЗСА у переговорах з Панамою домоглася того, що якщо в майбутньому будуватиметься додатковий канал, точніше, такий, що не потребуватиме шлюз, бо буде построєний на поземі моря і буде ширший від теперішнього Панамського каналу, то Америка братиме активну участь у будові того каналу і зробить все можливе, щоб той новий канал не підпав під контролю будьякої ворожої до ЗСА держави.

Відповідаючи на запити в справі розбудови ізраїльських осель на окупованій арабській території, головним чином на західньому березі ріки Йордан, Президент зазначив, що уряд ЗСА вважає ті оселі „протизаконними", додаючи, що їхня розбудова „перешкодить дальшим переговорам щодо встановлення тривалого миру на Близькому Сході". Західній берег Йордану і територія біля міста Ґази не є частиною Ізраїля, як це твердить теперішній прем'єр Менахем Беґін — зазначив президент Картер — а фактично окупованою територією. Він, однак, додав, що Вашінгтон покищо не робитиме жадних інших заходів відносно тих осель, а тільки перестерігатиме Ізраїль про небезпеку для миру від такої політики уряду прем'єра Беґіна, як теж постійно підкреслюватиме, що противиться тій політиці.

Під час пресової конференції Президент поінформував, що уряд Південно-Африканської Республіки його запевнив, що не посідає і не плянує розбудовувати і випробовувати атомової зброї, як це протягом останніх кількох днів твердили пресові агенства, зокрема совєтське агенство ТАСС. Американський уряд вдоволений тією заявою Південно-Африканської Республіки, але продовжуватиме стежити за цією справою — заявив президент Картер.

Він теж повідомив, що Андрю Янг, амбасадор ЗСА до Об'єднаних Націй, та британський міністер закордонних справ Дейвид Овен цієї п'ятниці, 26-го серпня, відбудуть в Замбії

(Закінчення на ст. 3-ій)

НА ДРУГІЙ ЗУСТРІЧІ З УКРАЇНЦЯМИ КОНҐРЕСМЕН КАЧ НАГОЛОШУЄ ЛЮДСЬКІ І НАЦІОНАЛЬНІ ПРАВА

Конгресмен Едвард І. Кач в оточенні представників української громади.

Ню Йорк, Н. Й. (ід). — Конгресмен Едвард І. Кач, демократ з Ню Йорку, кандидат на номінацію Демократичної партії на посадника Ню Йорку, підтвердив свою велику прихильність акціям в обороні людських прав в Україні, як також всім справам, які є пов'язані з етнічністю, під час зустрічі з українцями тут в залі ОУВФронту, у вівторок, 23-го серпня ц. р.

„Справа оборони людських прав є однією із найважливіших для законодавця", — сказав конгремен Кач.

Нюйоркський законодавець сказав, що ЗСА мають великий обов'язок продовжувати політику оборони людських прав, що її заініціював президент Картер. Конгресмен Е. Кач думає, що американський уряд повинен зірвати торговельні зв'язки із всіми країнами комуністичного бльоку, які порушують людські права.

Конгресмен Кач, який часто у свому слові підкреслював, що совєтський уряд відбирає Україні право на свобідне існування, — сказав, що Валентин Мороз перебуває у тюрмі саме за його боротьбу за права українського народу. „Валентин Мороз є тією рідкісною особою, що став мучеником", — сказав конгресмен Кач, додаючи, що Мороз є „людиною совісти".

„Я ніколи не забуду українських політв'язнів і ніколи не забуду українців Ню Йорку", — сказав конгресмен Кач.

Зустріч з конгресменом Качем зорганізував Комітет Оборони України, який діє з рамени місцевого Відділу УККА. Адвокат Аскольд Лозинський, голова Комітету, відкрив програму зустрічі і провадив нею. До Почесної Президії адв. Лозинський запросив: інж. Євгена Івашкова, голову місцевого Відділу УККА, Йосипа Лисогора, головного предсідника УНСоюзу та адв. Івана Флиса, заступника предсідника УНСоюзу.

Повертаючись до нюйоркських проблем, конгресмен Кач сказав, що етнічність є дуже важливим елементом його виборчої кампанії. Він вірить, що Америка стала могутньою, саме через те, що всі етнічні групи в ЗСА мають право плекати свою спадщину. Конгресмен обіцяв, що коли його виберуть на посадника Ню Йорку, то він докладе всіх можливих зусиль, щоб етнічні групи в Ню Йорку дальше розвивалися.

Конгресмен Кач сказав, що він встановить представника посадника для етнічних справ, тому, що він особисто хоче втримувати близький і постійний зв'язок з українцями та з іншими етнічними групами. Він сказав, що один день в місяці в „Ґрейсі Меншен" — резиденції посадника — буде призначений на зустріч із представниками мешканців Ню Йорку.

Під час програми, у зворушливому моменті, Михайло і Марія Остафійчук прилюдно подякували конгресменові Качові за те, що він допоміг їхній доньці з Арґентини одержати візу на побачення з батьками.

Наприкінці п. Й. Лисогір закликав усіх зареєстрованих українців голосувати у правиборах у четвер, 8-го вересня за конгресменом Качем.

Після програми відбулося прийняття, на якому конгресмен Кач одержав від українців відповідну суму на покриття коштів його виборчої кампанії.

Баски врешті мають свою газету

Мадрід (Ст.). — Баскійська національна меншина, нарешті, отримала дозвіл видавати газету в баскійській мові, щоденник „Деія", що став появлятися в Більбао. Насправді баски цілих сорок років читали баскійські газети, видавані у Франції, перепачковувані через границю. Зрештою, в країні Басків появлялися і появляються журнали еспанською мовою, які стають в обороні басків, як наприклад, „Пунто і Горо", редакторкою якого є Міренткесу Пурой, що недавно відсиділа кілька тижнів за статтю, в якій образила владу. „Деія" видає Мартін де Угальде Гепрікве3.

Оприлюднено вислід опитування щодо кандидатів на посадника Ню Йорку

Ню Йорк. — Опитування, переведене недавно газетою „Ню Йорк Таймс" і телевізійною станцією WCBS (русло ч. 2), виявляє, що хоча покищо найкращі вигляди виграти демократичні правибори на посадника Ню Йорку, які відбудуться 8-го вересня, мають теперішній посадник Абрагам Бім і колишня конгресменка Белла Абцуґ, то існує цілком правдоподібна можливість, що правибори може виграти або конгресмен Едвард Кач або державний секретар стейту Маріо Квомо, бо протягом останніх кількох тижнів популярність Кача і Квома між зареєстрованими членами Демократичної партії значно зросла. Як відомо, сім кандидатів старається здобути номінацію Демократичної партії на посадника Ню Йорку, але аналітики вважають, що тільки чотири вищезгадані мають шанси виграти правибори. Газети „Дейлі Нюз" і „Ди Ню Йорк Пост" підтримують кандидатуру конґресмена Кача, а „Ню Йорк Таймс" заявився за Маріом Квомом.

Під час республіканських правиборів на посадника Ню Йорку мешканці цього міста матимуть змогу голосувати або за стейтовим сенаторм Роєм Ґудманом, або за Беррі Фарбером, відомим радіо-коментатором, який вже раніше здобув номінацію Консервативної партії.

ПАСТОР ЙОСАФАТ ІВАСЬКІВ ОЧОЛИВ КОМІТЕТ ВСЕКАНАДСЬКИХ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКИХ ЦЕРКОВ

Торонто, Канада (с. г.). — П'ята з черги Конференція Українських Євангельсько-Баптистських Церков Канади відбулася тим разом в Торонто від 22-го до 24-го липня ц. р. в українській баптистській церкві, пастором якої є д-р Константин Костів. Тема конференції: Ісус Христос — хліб і вода життя. Текст: „Я — хліб життя!" — Ів. 6: 48.

Представники й делегати із Баптистських Українських Церков цілої Канади прибули на свій духовий і діловий з'їзд-конференцію, щоб вислухати звіти свого проводу про пророблену працю за останні п'ять років, пережити духове спілкування з братами і сестрами, відтак накреслити напрямні розвитку праці і вибрати провід Всеканадського Комітету УЄБЦерков на наступних п'ять років.

Проповідями Слова Божого під час Конференції й Богослужб служили проповідники канадських Церков і гості з Америки, а саме: А. Ткаченко, Й. Іваськів, д-р К. Костів, І. Думич, В. Домашовець, І. Барчук, А. Перехрест, С. Тимців, З. Речун-Панько, М. Подворняк, мгр М. Брич, І. Тарасюк, І. Підгорецький, Я. Шакотько, С. Сковоротько, І. Ткачук і І. Ковальчук. Під час всіх Богослужень співав хор поодиноких Церков під диригентурою диригентів Є. Куценка, А. Теслюка і П. Улянюка. Піяністками, в часі співу хорів, були Оксана Войтович і Сара Куценко.

Під час ділової частини Конференції делегати Канадських УЄБЦерков обрали свій провід на наступних п'ять років, що його очолив відомий баптистський і громадський діяч, пастор Йосафат Іваськів. На його заступників обрано: пастора д-ра К.Костіва, пастора Олександра П'ятоху і брата Олександра Ткаченка. Генеральним секретарем обрано пастора Іляріона

Пастор Йосафат Іваськів

Тарасюка, рекордовим секретарем — пастора Степана Тимціва, скарбником — Дмитра Миколайчука, а заступником скарбника обрано брата Федіра Луцика. На членів Комітету обрано: пастора Івана Думича, пастора Степана Сковородька, пастора Данила Жилу і братів Михайла Подворняка і Федора Лавринюка. Також обрано директора Біблійної Оселі — брата Б. Слободяна. У діловій частині прийнято рішення посилити акцію в обороні переслідування Українських Церков совєтським окупантом в Україні, поглибити духовий рівень віруючих братів і сестер та величаво відзначити 125-річчя Баптистської Церкви в Україні, яке припало на цей 1977 рік.

Під час Конференції зібраних делегатів та всіх учасників вітав голова Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков в ЗСА пастор Володимир Домашовець. Привіт від „Голосу Євангелії в Україну" склав секретар Антін Коцепула.

Український Народний Союз і щоденник „Свободу" під час конференції репрезентував головний організатор Степан Гавриш, який в суботу ввечері 23-го липня промовляв до зібраних делегатів і гостей.

НА МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ПРАВНИКІВ НАГОЛОШУЮТЬ ПИТАННЯ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

Маніля, Філіппіни. — На восьмій з черги Світовій Конференції для справ миру через право, яка розпочалася у понеділок, 22-го серпня, головною темою дискусій досі є питання людських прав по цілому світі. Спеціяльна Комісія щодо людських прав запропонувала у вівторок, 23-го серпня, щоб обороною тих прав і розглядом закидів щодо їхнього порушування займалася або Рада Безпеки Об'єднаних Націй, або Міжнародний Суд Справедливости, але щоб цей Суд мав право розглядати зажалення індивідуальних осіб, а не тільки петиції урядів держав, як це водиться тепер. Коментатори вказують, що дисиденти в різних країнах, зокрема комуністичного бльоку, вже довший час вимагають, щоб не уряди, а індивідуальні особи мали право вносити клопотання відносно порушення людських прав.

Під час Конференції, в якій бере участь біля 4,400 правників з-понад 100 держав, вже доходило до гострої конфронтації щодо людських прав. Муза Музаві, представник палестинських арабів, у вівторок, 23-го серпня, закинув ізраїльській делегації, що запропонована нею резолюція щодо вільної еміграції жидів із Совєтського Союзу має на меті запевнити, що ті жиди „переселяться до Палестини і відбиратимуть землю від палестинських арабів". Остаточно Комісія щодо людських прав підтримала дві резолюції, а саме: ізраїльську, яка вимагає права на вільну іміграцію, як теж арабську, яка зазначує, що всі люди мають „право повертатися на свою батьківщину".

Деякі промовці на Конференції твердять, що делегати не повинні схвалювати резолюції, яка давала б право всім державам „втручатися у внутрішні справи інших країн в обороні прав людини". Натомість інші делегати підтримують становище, що таке втручання в обороні людських прав оправдане, коли порушення цих прав має „характер геноциду".

„Порадник Читачеві"

Кембрідж, Масс. (ФКУ) — На початку 1977 року в Ню Йорку вийшов другий том дванадцятого видання „Порадник Читачеві" (Reader's Advisor) у престижевому міжнародному видавництві Р. Р. Бавкер. Перший раз в історії цього видання включено окремий розділ про сучасну українську літературу в англійських перекладах.

Розділ має передмову про українську літературу і три основні підрозділи: історія й критика, окремі збірки української літератури, фолкльорна література, як також є там тринадцять гасел про окремих авторів. Стаття може бути цікавою для усіх, що не володіють української мовою, але хотіли б швидко познайомитись з клясиками української літератури, книжки яких можна зараз купити.

Бібліографію в тому розділі склав Едвард Касинець,

Полет другого „Вояджера" відкладено на пізніше

Кейп Каневерал, Фльорида. — Речники Крайового Аеронавтичного і Космічного Управління (НАСА) інформують, що з уваги на те, що виникли деякі проблеми після запущення в космос минулої суботи ракети „Вояджер", яка має завдання фотографувати поверхні Сатурна і Юпітера та місяців, які кружляють довкола тих плянет, як і теж можливо досліджувати плянету Уран — вирішено відкласти на пізніше запущення другого „Вояджера", аж поки не вияснитьcя чому компютори на першому „Вояджері" правдоподібно помилково вказували, що існують проблеми з інструментами, які стабілізують полет цих космічних ракет, як теж з крилом „Вояджера", до якого прикріплені телевізійні та фільмові апарати і різні наукові інструменти.

Науковці з НАСА твердять, що запущений в суботу „Вояджер" тепер цілком правильно летить в напрямі Сатурна і Юпітера, але хочуть точно перевірити всі інструменти на другому „Вояджері", який мав вилетіти в космос у четвер, 1-го вересня, але правдоподібно буде запущений щойно 3-го вересня. Комсічні науковці зосереджуватимуть свою перевірку головним чином на систему компюторів, яка передає інформації назад на Землю.

Обидва „Вояджери", після дослідів Сатурна, Юпітера і може Урану, в 1978-му році мають вилетіти поза нашу соняшну систему, тобто в космічні простори, в яких ще ніколи не літали ракети зі Землі.

Клівленд відзначить 75-річчя першої української організації

Клівленд, Огайо І. Фур). — У цьому році сповниться 75 років, як на терені Клівленду зорганізовано першу українську організацію, Братство свв. апостолів Петра і Павла — 102-ий Відділ УНСоюзу, в дні 18-го жовтня 1902 року. Тоді Братство нараховувало 8-ох членів, а його управу очолили: Михайло Чеґінь, Семен Брунарський, Іван Гудак. Ціль і завдання Братства була: братерство, співпраця, взаємна допомога, організування релігійно-культурного і громадського життя, та забезпечення на випадок смерти.

У 1909 р. Братство оформлює першу українську католицьку парафію, а вже в 1910 році будує гарну і простірну церкву — свв. апост. Петра і Павла в західній частині міста при 7-ій вул. З 30-ох фундаторів церкви 28 були членами Б-ва — 102 Відділу УНС.

З напливом до Клівленду нових емігрантів Братство росте, збільшує своє членство, допомагає новоприбулим в підшукуванню помешкань, праці, служить порадою і вказівками, як найкраще влаштуватися на цьому терені.

Зчасом приходить потреба розбудови громадського і культурного життя, Б-во — 102 Відділ УНС веде в цьому перед, допомагає фізично і матеріяльно в будові нових церков, Українського Народного Дому, цілоденної школи при парафії свв. апост. Петра і Павла, а в пізніших роках УККА і місцеву громадську централю УЗО — Відділ УККА. Бере активну участь в розбудові українського культурно - освітнього життя, улаштовує театральні вистави, концерти, доповіді, забави і прогулянки. Город української культури мав також велику під-

(Закінчення на ст. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Китайські проблеми

Одинадцятий Конгрес китайської Комуністичної партії, який, згідно з повідомленнями пресових агенцій, відбувався протягом минулого тижня в Пекіні і закінчився проголошенням декларації про деякі зміни в китайській внутрішній і закордонній політиці та формальним закріпленням влади в руках тріюмвірату — голови Компартії Гуа Куо—фенга, міністра оборони Китайської Народної Республіки Єг Чієнг-інга і недавно регабілітованого заступника прем'єр-міністра за життя Джоу Ен-лая Тенг Гсіао-пінга, — можна вважати не тільки переломовим, але також історичним, бо Конгрес ККП не тільки проголосив відхід від офіційно досі зобов'язуючої політики революційного радикалізму, пов'язаної з особою покійного Мао Тсе-тунга, і перехід до більш прагматичної політики, проповідуваної і здійснюваної прем'єром Джоу Ен-лаєм, але також схвалив остаточно закінчити т. зв. ,,культурну революцію'' в Китаї, яка коштувала китайському народові багато жертв і крови та спричинила розлад у внутрішніх відносинах.

Якщо йдеться про закордонну політику Китайської Народної Республіки, то вона навряд чи основно зміниться, головно коли йдеться про відношення Китаю до комуно-московської імперії і її теперішніх верховодів, які надіялися на злагіднення китайського курсу супроти СССР після смерти Мао Тсе-тунга, або бодай на посилення внутрішніх міжусобиць, які, з підтримкою Москви, невтралізували б цей антисовєтський курс. Надії не тільки не здійснилися, але Китай, у деяких відношеннях, стосує ще твердшу антисовєтську лінію, ба навіть намагається організувати, зокрема на европейському континенті, єдиний антисовєтський і антиімперський фронт, оснований на спільних інтересах Европи і Китаю, сильно загрожених совєтською агресивною політикою і відкритими військовими акціями. В Китаї також зрозуміли, що ,,Ахіллевою п'ятою'' СССР є поневолені Москвою народи і китайська урядова пропаганда й цю ділянку відповідно старається використовувати. Отже, на поправу відносин КНР з СССР покищо немає вигляду. Але натомість, китайці, в намаганні поправити свою економічну ситуацію і перейти, як це вони самі заявляють, з XX у XXI сторіччя, включно з модернізацією своєї індустрії і забезпеченням армії сучасною зброєю, напевно намагатимуться шукати приязніших зв'язків з країнами вільного світу, а в першу чергу з великими індустріяльними державами, такими як: ЗСА, Японія, Західня Німеччина, Велика Британія, Франція та інші.

До речі, нові лідери КНР, які після Конгресу знайшлися у більш стабільній позиції, розмовлятимуть цього тижня з чоловим представником ЗСА, державним секретарем Сайрусом Венсом, який з численною делегацією прибув в понеділок, 22-го серпня, до Пекіну, щоб поглибити нав'язані раніше Ричардом Ніксоном зв'язки з Китаєм і, діючи в дусі Шанхайської резолюції, яка стала підставою нормалізаційних розмов між обидвома країнами, говорити про конкретні справи. Очевидно, основною перешкодою нав'язання дипломатичних зв'язків ЗСА з комуністичним Китаєм являється Тайван, територію якого пекінські лідери уважають інтегральною частиною Китаю і від цієї настанови не хочуть відступити. Пекін вимагає від уряду ЗСА відтягнення з Тайвану залишеного там персоналу у числі біля 1.000 осіб, зірвання дипломатичних і всяких інших зв'язків з Національним Китаєм і, очевидно, анулювання оборонного договору підписаного Вашінгтоном і урядом Чан Кай-шека в 1954 році. З останньої розмови президента ЗСА з кореспондентами виглядає, що Білий Дім хотів би за всяку ціну зберегти Тайван від можливости інвазії червоно-китайської армії на острів, але це може статися тільки ціною якоїсь іншої корисної для КНР концесії ЗСА, наприклад, уділення більйонової економічної допомоги, відтягнення залишених на Формозі вояків, зірвання дипломатичних зв'язків з Тайваном тощо.

Невідомо, однак, чи теперішні керівники Китаю навіть якщо б такі пропозиції зі сторони Венса наступили, погодяться на те, йдеться бо про справу престижу, а не про самий острів, як частину території. Однак, із оцінкою тієї справи треба зачекати аж до закінчення американсько-китайських переговорів, не виключаючи жадної можливості, тим більше, що китайці роблять зусилля, щоб перетворити КНР в ,,модерну і сильну соціялістичну країну'', як про це заявив голова Компартії Гуа Куо-фенг.

Степан Женецький

ПОЛІТИКА ,,СТРИМУВАННЯ'' ДІЄ ПІСЛЯ 30-ТИ РОКІВ

Як відомо, західні альянти, щоб побороти гітлерівську Німеччину в Другій світовій війні, взяли собі за союзника червону большевицьку Московію.

Та як тільки ці неприродні союзники, демократичні держави з московськими комуністичними загарбниками, перемогли Гітлера, Москва зразу виявила свій загарбницький імперіялізм і стала по-своєму порядкувати в Европі: в тих усіх країнах, куди зайшла Червона армія, Кремль настановляв уряди своїх вислужників-комуністів і творив ,,народні республіки''. Таким чином не тільки ціла Східня й Південна, але й частина Західньої-Німеччини, половина, опинилися під контролею Москви.

Таке поступовання відкрило очі західнім альянтам на їхнього недавнього ,,союзника'' і вони почали трохи уважливіше приглядатися до загарбницької політики Москви. Коли ж у 1948 р. Москві вдалося при допомозі чеських комуністів захопити під свій вплив ще й Чехо-Словаччину — тоді Захід, а головним чином ЗСА, що стали після Другої світової війни провідником вільного світу — почав стосувати оборонну політику супроти агресивних намірів кремлівських загарбників.

Найперше Вашінгтон проголосив супроти Москви т. зв. ,,політику визволення'', автором якої був державний секретар під час президентури Двайта Айзенгавера, Джон Даллес. Ця політика голосила (на жаль тільки ,,голосила'', але не діяла), щоб визволити з-під контролі Москви ті всі народи, які вона захопила під час і після Другої світової війни, а Совєтський Союз витиснути до кордонів з-перед Другої світової війни. А це означало, що метою ,,політики визволення'' було висвободити тільки ті країни, які Москва загарбала під час і після Другої світової війни і настановила там комуністичні режими: Польщу, Румунію, Болгарію, Мадярщину, Східню Німеччину і (тоді ще залежну від Кремля) Югославію, а також Балтійські держави. Натомість, ця політика не передбачала визволяти ті народи, що їх Москва загарбала раніше, зразу після Першої світової війни: України, Грузії, Вірменії і всі інші поневолені нею народи. Отже, насправді, ,,політика визволення'' не була подумана як повна політика визволення, а тільки на половину: вона проповідувала визволення тільки народів-сателітів і балтійські держави, натомість раніше поневолені народи, мали далі залишатися під кормигою Москви.

На жаль, і цю половинчасту ,,політику визволення'' Вашінгтон провадив тільки словами, а не ділами. Це найкраще виявилося під час заворушень в Східній Німеччині й Польщі, повстання в Мадярщині та ще пізніше під час окупації Чехо-Словаччини.

Після невдачі ,,політики визволення'' Вашінгтон почав нову політику супроти Москви — т. зв. ,,політику стримування'' (контеймент), автором якої був Джордж Кеннан, відомий для українців з того, що порівняв становище України в складі Совєтського Союзу до становища стейту Пеннсильвенія у складі ЗСА.

Метою цієї нової американської політики було стримування Совєтського Союзу від дальшого поширювання своїх впливів та держати його в тих кордонах, які він захопив під час і після Другої світової війни. А це значило, що Захід уже віддавав на поталу і ті народи, що їх Московія загарбала під час і після Другої світової війни, а також і балтійські народи.

Цього 1977 р. минає 30 років від започаткування цієї ,,політики стримання'', і західня, а головним чином американська преса, присвячує річниці її проголошення численні статті і коментарі.

Започаткування ,,політики стримування'' попередила стаття в журналі ,,Форейн Афферс'', позначеною буквою X, що нею підписувався Джордж Кеннан, де він ужив, на означення своєї нової політики супроти Московії, терміну ,,контеймент'' (стримання), від якого й пішла назва тієї нової американської політики.

Стаття ця була викликала жваву дискусію серед політиків і коментаторів цілого західнього світу, а найбільше в американській пресі. Дискусія ця оберталася довкола незрозумілого на початку значення тієї нової політики. Наприклад, відомий американський коментатор, Волтер Ліпман, тлумачив цю нову політику так, що до виконання її треба б зорганізувати й озброїти всі малі народи й племена довкола Совєтського Союзу. Він писав, що ,,політика стримування'' мала б полягати в тому, щоб ЗСА витратили на неї свої ресурси понад силу, що вкінці могло б більше пошкодити, аніж допомогти справі свободи: послаблені економічно ЗСА не могли б стримувати агресії СССР.

З цієї дискусії сьогодні можна ствердити наскільки передбачливими були тоді американські політики, які намагалися в тому часі зрозуміти духа московсько-совєтського експансіонізму і найти спосіб протиставитися йому.

Кеннан тоді твердив,

(Закінчення на ст. 3-ій)

Володимир Мацьків

ПРАВИЛЬНЕ РОЗУМІННЯ ВИХОВАННЯ

(1)

,,Дайте мені в руки виховання, а я зміню світ''. — Так кричали деякі ,,реформатори'', які хотіли вщасливити світ своїми новими теоріями. Заохочені такими теоріями Гітлер, Муссоліні, Сталін, Брежнєв та всі їм подібні намагалися і далі намагаються перетворити людину на свій лад, зробити з неї робота і сліпого виконавця приказів своїх наставників, вживаючи до цього часто нелюдських, а навіть найжорстокіших засобів.

Та так складається, що всі ці ,,реформатори'' відходять у забуття, не залишаючи по собі ніякого сліду, а світ зістається здебільша таким самим, як був. Зміни в характері людства, чи навіть окремої людини проходять дуже повільно. Їх навіть важко завважити, хоча над вихованням працює багато філософів, педагогів та всяких проповідників і провідників.

Хоча першими та найважливішими виховниками дитини є її батьки, то в теперішних часах ще є багато інших чинників, які беруть активну участь у вихованні молодого покоління. До таких чинників зараховуємо школу, церкву, державу, середовище, серед якого живе дитина, та багато інших, більше чи менше пригожих чинників. Не всі вони в силі завжди виповнити свою ролю, як належить, а деякі можуть діяти навіть дуже некорисно. Пригадаймо тільки деякі фільми, висвітлювані в кінах, чи телебаченні, неморальну лектуру, принагідних вуличних товаришів і т. п., які дуже часто руйнують те все, що для виховання зробили батьки, школа й церква.

З прикрістю мусимо зазначити, що не всі наші люди розуміють вагу виховання та не всі його однаково інтерпретують. Деякі думають, що вистачить дати дитині їжу, дах над головою, одежу, охорону від небезпек, хворіб і післати до школи.

Правда для дитини це конечність, вона бо приходить на світ найбільше немічною із всіх земських створінь і потребує четвертини або й третини цілого свого життя, заки стане дозрілою до самостійного життя, але саме піклування за фізичне буття людини, це далеко ще не все. Кожна людина, крім тіла, має щось більше. І тільки те щось робить її справжньою людиною. Людина від наймолодших літ учиться спостерігати та пізнавати своє оточення, починає думати, пробує свої думки висказати відповідними словами, щоб і інші люди її належно зрозуміли. Людина може зберігати в своїй пам'яті пізнані слова, образи та події. Вона потрапитть уявити собі й такі речі, події чи ситуації, що їх вона ніколи не бачила або які ніколи й ніде не діялися в світі. Людина має почування: — це їй миле, приємне, а це — прикре, осоружне. Того вона любить, а іншого може й ненавидіти. Вона дорожить одним, а легковажить інше. Вона може бути вдячна, покірна чи горда. Людина може привикнути до точности, правдомовности, совісного виконування свого обов'язку, і ці звички можуть стати її ,,натурою'' та причинитися до будови її характеру. Людина має волю, якою вона може примусити себе до великих діл. Деякі люди бувають обдаровані великими здібностями і талантами та завдяки тому можуть стати великими провідниками свого народу, чи людства взагалі. Те щось, що є дуже важливим чинником у житті людини, це її душа, чи, як дехто називає, ,,психе''.

Всі ці духові чи психічні властивості людини при народженні дитини майже незамітні і розвиваються поволі разом з розвитком тіла, очевидно, якщо мають до цього потрібні умови. Умови, серед яких розвиваються духові здібності, не все є такі самі, яких потрібно до розвитку тіла. Знаємо багато прикладів, що в дуже гарно розвиненому тілі розвиток духових властивостей був дуже незадовільним.

Добре виховувати, це значить дбати про рівномірний та гармонійний розвиток і тіла, і духових властивостей. Виховання мусить також приготовити людину до самостійного життя серед різних обставин сучасного світу та до самостійної творчої праці, яка повинна запевнити їй можливість розвитку. А що людина є Божим сотворінням, яке з Божої волі має особливе призначення, та що вона зв'язана кровно з даною нацією чи спільнотою, то тим самим ця людина мусить одержати від виховника релігійно-моральні та національні підстави. Життьові умовини вимагають від людини не тільки знання з різних галузей людської праці та досвіду, але й здібності ці всі знання у свій час належно використати, тому людина потребує ще й інтелектуального виховання.

Якщо молода людина отримає це все від своїх виховників у такій формі, яка є найбільш сприятлива та сприємлива, і якщо вона все використає за своїми здібностями й талантами, тоді тільки вона стане повноцілою людиною, саме такою, якою повинна бути належно вихована людина.

Брак виховання у людей допроваджує їх до стану здичавіння. Прикладом такого звороту духового розвитку можуть бути т. зв. кабоклі, тобто потомки давніх португальців, які здобували Бразилію. Здобувши її, багато з тих португальців-конкістадорів розбрились по пралісах цієї великої країни і там, примушені важкими обставинами, жили протягом кількох поколінь примітивним життям, без впливу церкви, школи й культури свого народу. Сьогодні вони стоять на рівні примітивних індійських племен, дарма, що їхні предки набагато їх перевищували.

[Продовження буде]

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

ОРБІТНЕ СУДНО

Однохвилинний полет братів Райтів (17-го грудня 1903 р.) понад пісковий покров, Китті Говк в Північній Каролайні, започаткував мерехтливу, простірну сагу, що 56 літ пізніше завершилася вичалом людини на Місяці. Ставляючи свій перший крок на поверхні Місяця Ніл Амстронґ окреслив його пам'ятними словами: ,,малий крок для людини, великий стрибок для людства''. Одним із звен цього стрибка стало орбітне судно (спейс шаттл), завданням якого є скоріша та дешевша комунікація з надземним простором, засіяним рясно штучними сателітами.

Перша успішна спроба цього задуму відбулася в половині серпня ц. р. на летунській базі Едвардс, Каліфорнія, з якої вичалено орбітне судно (орбітер вегикл), на спині літака Боінг 745. Це судно, а радше простірний ширяк, на домагання ,,страдальників'' фільмової серії фантазійних фільмів ,,Стар Трек'', НАСА назвала ,,Ентерпрайз''.

На висоті 7,230 метрів (24,000 стіп) головний пілот Гейз протяв при допомозі експльозійних зарядів сполуку орбітного судна з матірним літаком і він залишився в повітрі на власних силах. По кількох вмілих обертах, пілот спрямував судно на землю, з якою воно зіткнулося приблизно одну годину по вичалі матірного літака з летунської бази Едвардс. Скорість причалу була 338 км на годину, місце причалу пісковий покров висохлого озера Раджерс, недалеко згаданої бази.

Представники НАСА, свідки цього експерименту, були заскочені успішною спробою цього задуму, що на їхню думку зробить справжню революцію в простірній комунікації та доцьогочасній методі вичалу штучних сателітів. По переведенні низки дальших експериментів, простірне судно почне свій перший, самостійний полет в простір в березні 1979 р. Цей перший полет в простір відбудеться з ракетної бази Кейп Каневерал, Фльорида, за допомогою 2-ох ракет-підсилювачів та окремого збірни ка з пливким пальним. На висоті 45 км (28миль) ті ракети автоматично відчеалять від судна та спрямують до Атлантійського океану, звідки їх виловлять та, перевівши потрібні направи, перевезуть до Кейп Кеневерал для дальших полетів. По закінченні своєї місії орбітне судно спрямують до земської атмосфери, з якої вже як ширяк, воно причалить в летунській базі Едвардс. В часі 2-го полету орбітне судно матиме вже вантаж в формі низки інструментів та пристроїв для поміру занечищення атмосфери, зібрання даних для виготовлення геологічних мап, обстеження барви моря та концентрації в ньому альг (морські водорости).

В часі 3-го полету буде перевірена дія і справність його механічної руки, що матиме змогу досягти віддаль 15,6 метрів (52 стіп) в довільнім напрямі та тримати вкладені в неї предмети механічними пальцями.

В 5-ім полеті інженери НАСА устаткують цю руку маленькою ракетою, яку вона вмонтує в Простірну Ляботраторію (Скай Леб) для збільшення її орбіти. Йдеться про те, що орбіта, по якій вона кружляє довкола землі постійно меншає і заходить небезпека, що у висліді зутику з атмосферою, простірна орбіта може згоріти. Заінстальовану ракету механічною рукою НАСА плянує запалити з одної із своїх баз на землі та у висліді отриманого відштовху збільшити меншаючу орбіту простірної ляботраторії. В майбутніх полетах в простір орбітне судно зможе залишитися в просторі 30 днів та запустити в орбіту більшу кількість штучних сателітів. Ця нова метода запуску сателітів в орбіту зменшила б майже на половину доцьогочасний кошт вичалу сателітів в простір при допомозі окремих ракет. Між 1980-1992 рр. НАСА плянує виконати 560 полетів орбітного судна, себто пересічно один полет на тиждень.

Кошт запуску в орбіту залежатиме від тягару сателіта та коливатиметься від 3,000 (200 фунтів) дол. до 19 мільйонів долярів (картерований полет судна).

Сьогодні ще зарано говорити про колонізацію, чи колонії в просторі, проте не має сумніву, що, якщо, вони стануть дійсністю, то орбітні судна правитимуть в їхньому монтажі визначну ролю.

Орест Городиський

,,ДІЯЛОГИ ЗІ СОВЄТАМИ''

(5)

Розмовляли як старі знайомі, перескакуючи з теми на тему. З приємністю заїдали поставлену перед ними перекуску, а чаю випили по кілька чашок.

На долині в будинку колишнього готелю, обголилися, бо були таки здорово зарослі, і вже в приличному вигляді ,,товариш К'', запровадив їх до кабінету шефа Обкому, який урядував у великому кабінеті з 3-ма дверима і в якому панував великий балаган.

Ось як схарактеризував Вінценц шефа Обкому: ,,високий, випростуваний мужчина, брунет, з легко сивіючим волоссям, і з нашим польським прізвищем. Мав вигляд польського вояка, яких зустрічають часом в Україні серед осілої там дрібнішої шляхти''.

Розмова була радше куртуазійна. На кінець шеф Обкому заявив Вінценцові, що він потребуватиме його допомоги для ,,організування літератури''. Вінценц не відмовився від цього, щоб трохи відпочити після тюремних переживань.

Можна собі уявити, які фантастичні думки роїлися в голові Вінценца: зразу втікати на Мадярщину (з чого, одначе, зрезиґнував, бо родина була цілковито не підготована), чи їхнє звільнення — це факт чи якийсь підступ.

Автом відвезено їх додому. Вдома все було по старому: телефону не забрали, слухали радіомовлень польською мовою з радіовисильні ВВС в Лондоні, а вдома, в них перебували навіть колишні польські вояки, які в цивільному вбранні прямували на Мадярщину.

На родинній нараді першого ж вечора після звільнення старалися переконати родину, що хоч тепер їм не грозить безпосередньо нічого, то повинні вони якнайскорше опустити ,,рай'', який мали нагоду пізнати якраз з темної сторінки. Перешкодою у виконанні цього пляну було цілковите непідготування до мандрівки, а також несприятлива пора року, бо гори вже були покриті снігом.

Дуже цікавим є розділ ,,Наші доброчинці''. До них зарахував Вінценц згаданого ,,товариша К.'' та письменника З., які, одначе, нічого не зробили б, якби не інтервенція дружини Вінценца, яка знала досконало російську мову і російське середовище. Вона одержала велику поміч від молодих українців і жидів, які мали свобідніший доступ до совєтських властей, ніж поляки. По совєтському боці помічним в інтервенції був агроном, який знав пастирські оповідання Вінценца. Приїхав до Львова, щоб його відвідати, а довідавшись, що Вінценц заарештований, оставив свою записку в Спілці Письменників. Два визначні українські письменники, які приїхали до Львова, познайомилися з тою запискою.

І знову Вінценц добачує добро в людині, коли пише, що хоч ті, що інтервеніювали, уживали аргументації утилітарно-політичної, в дійсності діяли з мотивів людяности. ,,Не від сьогодні є знаним, що в закутках тамошньої жорстокої дійсности не тільки веґетують, але й напевно відзиваються гуманітарні струї''.

Відпочиваючи, роздумував Вінценц над проханням шефа Обкому про ,,організування літератури''. Головний напрям роздумувань ішов по лінії як від того ухилитись.

Поїхавши до Станиславова, щоб відібрати решту своїх речей, зустрівся з ,,товаришем К.'', який був все готовий прийти з поміччю потребуючим. Тим разом взяв в свою опіку письменника, що писав гуцульським діялектом, Петра Шекерика-Доника, який став предметом шикан з боку підлизайків, свіжеспечених комуністів.

К. нічого не міг порадити Вінценцові в справі організації ,,літератури'' в Станиславові. Згадав без ентузіязму, що існує якась місцева газетка.

У Львові Вінценц одержав дуже добре лікарське свідоцтво, а усно поширено вістку по Львові, що перебування у в'язниці причинилося до цілковитої руїни його здоров'я.

Вінценц прийшов до висновку, що його приятелі вжили аргумент організування ,,літератури'', як хитрий підступ до їхнього звільнення, а після того ніхто вже тою проблемою не цікавився.

В тому часі прибув з України знаний літературний діяч З., який найбільше причинився до звільнення Вінценців з тюрми. Вінценц запросив його з відвідинами на село. З. приїхав разом з 8-ма особами. Крім кількох письменників з України, двох старшин НКВД, був також знаний жидівський поет Бер Гарвіц. Прибув також майор Ф. з Обкому. Всі, крім З. і Гарвіца, були у військових мундирах. З. запросив Вінценца до Києва, заявляючи, що його книжка про пастухів — це властиво твір український в польській шаті. В скромному тоні сказав, що як тільки прочитав початок книжки і довідався, що Вінценц перебуває в тюрмі, змісця поїхав до Станиславова, щоб витягнути його з в'язниці.

Хоч розмовляли російською мовою, не зважаючи на те, що всі (крім майора Ф.) були українцями, Вінценц набрав глибокого переконання, що всі вони були українськими патріотами.

Гості подивляли красу природи, рівнож пам'ятник Іванові Франкові, що його власним коштом, на своїй посілості, збудував Вінценц, а на таблиці написав слова І. Франка: ,,Вірю в силу духа''. Совєтські гості мали змогу заобсервувати щире й приятельське відношення робітників та селян сусідів до д-р Вінценца. Цим разом також Вінценц, згадуючи про гостей, вирізнив двох молодців з НКВД, які, засівши до чаю, що його подавала служба за старими домашніми формами, зняли з голови свої урядові шапки.

Під час перекуски З., який властиво, на думку Вінценца, виключно в тій справі приїхав, звернувся до господаря дому з пропозицією, в імені державного видавництва, дозволити зладити переклад його книжки найперше на українську мову, а згодом на російську. Вінценц погодився, застерігаючи за собою право докладної коректи перекладів.

З. був дуже здивований, коли Вінценц відмовився від грошевого завдатку за переклади, жартуючи: ,,Товаришу З., ви ж українець, і знаєте, що ,,на грошах чорт сидить''.

Це була одинока зустріч Вінценца з З., якому завдячував своє звільнення з тюрми. Після кількох місяців, вже весною (1940 р. — О. Го.) передав З. свій переклад Вінценцові. Адреси не подав, листів не писав. Значно пізніше, під час совєтсько-німецької війни, в часі відступу совєтських військ на цілій довжині фронту, Вінценц чув його промову через радіо. Була вона високо-патріотична, одначе, не мала потоку ненависти чи помсти, чи заклику до нищення ,,фашистів''.

Таким остався в пам'яті Вінценца його добродій, письменник З.

Вінценц в дальшому не згадує про якісь свої офіційні зустрічі зі совєтськими представниками, натомість реєструє дуже цікаві спостереження про зустрічі з вояками-прикордонниками, які заходили зимою до них, щоби погрітися чи випити гарячого чаю. Всі, одначе, просили, щоб про їх візити нікому не згадувати. Старшини й політруки рідко і з засади (Вінценц уважає, що робили це з огляду на відповідний наказ) ніколи не користували з запрошення випити чаю чи кави. Таке неприязне відношення було для Вінценца, і взагалі для місцевого гуцульського населення, чужим. Відносини дещо змінилися, коли політруки й старшини почали відвідувати дім Вінценців частіше і приносити грамофонні платівки, політичну пропаґанду, що їх Вінценц виграван на своєму грамофоні марки Коломбія. Осмілені візитами старшин, почали частіше заходити і звичайні вояки, які в розмовах з Вінценцом хотіли похвалитися здобутим знанням в армії, рецитуючи ряд прізвищ композиторів, учених чи поетів. Вояки були наївні і мало інтеліґентні.

В противенстві до совєтських вояків, місцеве населення по 40-му році, у великому відсотку анальфабети, мали свіжу й подивугідну пам'ять до старих традицій, церковних, апокрифічних і леґендарних, і не раз для пісень-рецитацій. Вінценц висловлює здогад, що ті довгі зимові місяці, як також літня ізоляція чабанів від людського гурту, загострили їхню пам'ять, а знову зустрічі з людьми приносили їм велику приємність. З приємністю приходили сусіди-гуцули до гостинного дому Вінценців послухати музики з грамофонних платівок.

Не раз приходилось Вінценцові вислухувати наївних

(Закінчення на ст. 3-ій)

„ДІЯЛОГИ ЗІ СОВЄТАМИ"

(Закінчення зі ст. 2-ої)

питань совєтських вояків, як, наприклад, яка культура уважається вищою — польська чи совєтська, або: чи грамофонні платівки совєтські є кращої якости ніж польські чи західні.

В зустрічі з гуцулами в домі Вінценців вояки ЧК їх ігнорували, оберталися плечима, але й гуцули не дуже спішилися з ними нав'язувати ближчі відносини, уважаючи червоноармійців малокультурним елементом. Вінценц дуже високо оцінює інтеліґенцію, традиції та звичаї гуцулів. „Засадничо важко вирішити, хто більше навчився: вони від мене, чи я від них'', а беручи за приклад свого сусіда Петра, каже, що „обізнаність Петра, його знання місцевого рільництва, знання лісу, деревного матеріялу, гір, вод, звичаїв звірят, знання людини і родинних споминів, були більш розлеглі, ніж комубудь з носіїв освіти могло б снитися''.

Вінценц дуже критично оцінює совєтську пропаганду, кажучи, що „мішання метод пропаганди і її змісту з освітою, а навіть паношення пропаганди, наче хвасту, і загущування нею всього іншого, оставило найприкріше, якщо не відпихаюче, враження''.

Для кращого порівняння, як забрались большевики до уніфікації відносин в Галичині, згадує Вінценц часи 1914 р., коли то російські війська зайняли були Львів, а граф Боринський почав своє урядування від арештування митр. графа Шептицького. Зима 1939/40, а також весна 1940 р. позначились масовими арештами й депортаціями „ненадійного'' елементу та акцією пашпортизації. Наводить слова якоїсь службовички в Жаб'ю, яка сказала: „Ах, та Польща! Двадцять років тут існувала і майже ніхто не має пашпорту''. Говорячи про „уніфікацію'' шпиталів, Вінценц не може зрозуміти, пощо було арештувати і засилати лікарів поляків і українців, щоб на їх місце спроваджувати недолугих адміністраторів, які, не знаючи місцевих обставин, мали багато клопотів з адміністрацією шпиталів.

Вичислюючі безглузді намагання уніфікаційні, згадує Вінценц про один найбільш безглуздий, а саме: наставлення контролерів над чабанами для переорганізування старої карпатської системи випасу худоби в горах, а також для кращої контролі.

Повним завершенням уніфікації мали стати вибори в другій половині березня 1940 р., до підготови яких змобілізовано дуже часто безграмотних пропагандистів. Вінценц подає цікаві образки з тих виборів. Хоча люди йшли голосувати, то ніякого ентузіязму не було. Дуже багато карток вкидали з перечеркненими прізвищами, а жінки, яким не вдалось почеркати виборчих карток, бідкались, що все пропало, бо тепер напевно чоловіки і хлопці підуть до війська, а вони до колхозів.

У виборчому льокалі Вінценц загнав у кут своєю відповіддю молодого енкаведиста, який запитав був, хто він. Гуцулам, присутнім у виборчім льокалі то дуже подобалось.

При кінці травня 1940 р. Вінценц з родиною опустив, з болем серця, свою гуцульську садибу, перейшов на Мадярщину. Позбувся Вінценц „сталінізму'' за яким не жалів, „на жаль, позбувся я і мого краю (батьківщини)''.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ

БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ЗАКОРДОННА...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

нараду з представниками кількох африканських держав, під час якої представлять новий американсько-британський плян щодо переходу влади в Родезії в руки чорної більшости, влади, яка тепер находиться в руках білого уряду Іяна Сміта.

Велика частина пресової конференції була присвячена справі Берта Ленса. Президент Картер кількакратно заявляв, що має „повне довір'я" до свого директора Бюра Управління і Бюджету, покликаючись на те, що минулого тижня контролер валюти Джон Гайманн ствердив, що після точної перевірки дійшов до переконання, що немає достатніх підстав притягати до судової відповідальности Ленса за його особисті фінансові трансакції, зокрема за кількакратні персональні позички в банках, в яких його власний банк, „Калтун Фирст Нешинал Бенк" в Джорджії, мав свої конта. Президент рівнож заявив, що хоча Ленс не поповнив жадного злочину, коли дозволяв членам своєї родини та родинам інших урядовців банку виписувати особисті чеки без належного покриття, то вважає, що уряд повинен схвалити точніші напрямні відносно таких трансакцій.

Ще одного українця оскаржують за здогадні воєнні злочини

Маямі, Фльорида. — Департамент справедливости вніс судове оскарження проти 69-літнього мешканця Маямі, Федора Федоренка, вимагаючи уневажнення його американського громадянства та можливої депортації до Західньої Німеччини за те, що здогадно подав фальшиві інформації, коли старався про в'їздну візу до ЗСА в 1949-му році, та що здогадно затаїв факт, що під час Другої світової війни допомагав нацистам вбивати жидів у концтаборі в Треблінці.

Вістку про оскарження Федоренка подало кілька американських газет, включно з „Ню Йорк Постом" з понеділка, 15-го серпня, і „Ню Йорк Таймсом" з вівтірка. „Ню Йорк Таймс'' твердить, що народжений в Україні Федоренко „затаїв свої воєнні злочини'', коли старався одержати візу до ЗСА, і навіть мав заявити, що він поляк, а не українець. З інших джерел стало відомо, що Федоренко народився в Сіваші, Дніпропетровської області. „Ню Йорк Таймс" інформує, що Федоренко здогадно командував „групою українських вартових'' у Треблінці та здогадно власноручно вбив велику кількість жидів, а крім того катував інших. Ф. Федоренко тепер живе в жидівській частині Маямі Біч — пише „Ню Йорк Таймс".

Газета „Ню Йорк Пост" інформує, що Федоренко заперечує всі закиди проти нього, твердячи, що він нікого не вбивав, а сам був в'язнем концтабору, де допомагав при будові бараків. По приїзді до ЗСА він жив і працював у Вотербері, Коннектикат, а в 1976-му р. відійшовши на пенсію, перепровадився до Маямі Біч. Федоренка оскаржують у здогадних воєнних злочинах на підставі свідчення трьох жидів, колишніх в'язнів концтабору в Треблінці, які тепер живуть в Ізраїлі.

Малярська виставка Ірини Гомотюк Зєлик

У неділю 10-го липня ц.р. в просторій театральній залі Союзівки, оселі УНСоюзу відбулася малярська виставка Ірини Гомотюк Зєлик. Мисткиня виставила біля 20 образів (олії), переважно нових творів, доказуючи цим мистецьким дорібком свою велику працьовитість. Мотиви мисткині різноманітні: Краєвиди-гірські і морські, квіти, натюрморт, архітектурні об'єкти. Прегарні її нові пейзажі з околиць Союзівки і Гантеру (до речі ці ж мотиви - її твори - були виставлені в той сам час теж в „ґражді" в Гантері). На окрему увагу заслуговують її морські краєвиди із побережжя стейту Мейн. Це щось нового у творчості мисткині. Та навіть у цих бурхливих хвилях моря відчувається погідність і ніжність її душі. З архітектурних мотивів замітні її „Замок Св. Ангела" в Римі (Колись гробниця римського цісаря Гадріяна) і „Церква на Союзівці''. Від останньої виставки мисткиня виказує великий ріст її небуденного таланту. Ірина Гомотюк Зєлик це вповні зріла, оригінальна мисткиня, талановита донька Соняшного Поділля, а тепер гордість Коннектикату.

Тепер мисткиня підготовляється до виставки в Гартфордському університеті, що відбудеться осінню цього року.

д-р Михайло Снігурович

ПОЛІТИКА „СТРИМУВАННЯ"...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

„що існує тільки чотири обшири в світі — ЗСА, Британія, долина ріки Райну (Західня Німеччина, Франція і Бельгія), Совєтський Союз і Японія, які здатні на створення потужньої мілітарної сили''. „Підкреслюю, - писав він далі, — що тільки один з тих обширів находиться під комуністичною контролею. Стверджую, що головним завданням 'політики стримування' буде намагання, щоб жаден з позісталих обширів не попали під комуністичну контролю''.

Оце й було головною метою „політики стримування'' Кеннана: хай Москва вже держить собі загарбані під час і після Другої світової війни країни, аби тільки не посунулася ще далі. Натомість Кеннан уже нічого не згадував, щоб Совєтський Союз бодай витиснути до кордонів з-перед Другої світової війни. А про те, щоб Москву змусити звільнити всі поневолені раніше народи й згадки не було!

Складалося так, пише американський політичний коментатор Джозеф Гарш, що сьогодні, 30 років пізніше, Совєтському Союзові не вдалося захопити під свою контролю ні одного з вищеназваних чотирьох обширів. Насправді, сьогодні ЗСА, Британія, долина Райну і Японія є навіть більше забезпечені від московської загрози, аніж перед 30-ти роками. Ба, що більше, вилонилася ще одна потужна країна, що не є під контролею Москви — це Китай.

Волтер Ліпмен тоді окреслив стратегічне завдання „політики стримування'' іншими словами, але в основному, його висновки були подібні до Кеннанових. Він писав, що це була потуга Червоної армії, а не ідеологія Карла Маркса, яка уможливила Москві поширити її кордони. Тому, твердив він, завданням стратегії Заходу повинно бути — відділити Червону армію від Інтернаціоналу.

І якраз це, що перед 30-ти роками передбачував В. Ліпман — відділення Червоної армії від Інтернаціоналу — стає дійсністю сьогодні. В американському журналі „Ю. С. енд Ворлд Репорт'' з місяця липня ц. р. надрукована стаття п. з. „Нічні привиди Брежнєва'', у якій читаємо:

„Із поширюваної щораз більше револьти комуністичного світу проти Кремля, виявляється такий факт: Москва не може більше встановляти свої порядки поза райони, що їх контролює Червона армія. А навіть там (де стаціонує Червона армія) московські ватажки не почувають себе безпечними''. Отже мета В. Ліпмена з-перед 30 років досягнена: Червона армія — відділена від червоного Інтернаціоналу. Щобільше Комуністичний Інтеранціонал роздріблений на куски.

Перед 30-ти роками Ліпмен і Кеннан заспокоювали Захід перед страхом агресії Москви. Цей страх був постав з того приводу, що Червона армія просунулася в Другій світовій війні з-над Волги до Ельби. (Зрештою, сам Захід в цьому Москві допоміг.—СЖ). Багато західніх провідників побоювалися в 1947 р., що вона посунеться ще далі.

Кеннан і Ліпмен не погоджувалися у багатьох поглядах відносно того, що треба робити, щоб стримати дальше просування Москви. Але вони погоджувалися в одному важливому пункті, а це: що потуга Москви може бути стримана на безпечній віддалі без ще однієї світової війни.

Отже, як бачимо, „політика стримування'' починає все таки діяти після 30-ох років. А виконавцями її стали не ЗСА, як це плянував Кеннан, а комуністичний Китай і „еврокомунізм''. Це ж вони відділили московську Червону армію від червоного Інтернаціоналу і ведуть відкриту політику, осуджуючу дії комуно-московських імперіялістів.

ЛУНА Й РИТМ УКРАЇНИ В РОЧЕСТЕРІ

Рочестер, Н.Й. (Б.Г.). — Під такою назвою проходитиме величава мистецька імпреза в неділю, 23 жовтня 1977 року, що її підготовляє та фінансово за неї відповідає Українська Фундація Волі в Америці. Великий театр Істмена та його публіка будуть свідками неперевершеної української культури. Безконкуренційні два хори з Торонто Канада, „Прометей" і „Діброва" вже занґажовані. Йдуть пильні пошуки за одним, або двома найкращими танцювальними ансамблями. Друкарську працю виконуватима відома фірма „Принтінґ Методс" Мирона Бабюка. Фундація Волі інформуватиме українське громадянство про дальшу підготову.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що 16-го липня 1977 р. в Імпірал, Мо. відійшов у Вічність, на 69 році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та ДІДУСЬ

бл. п.

ВАСИЛЬ ШТЕНДЕРА

ПОХОРОН відбувся 18-го липня 1977 року з костела св. Йосифа в Кіммсвік, Мо.

Горем прибиті:

МАРІЯ ШТЕНДЕРА — дружина
ЯРОСЛАВ ШТЕНДЕРА — син
ГАЛИНА ПОРАТО — дочка
та 5 внуків

З сумом повідомляємо Українське Громадянство, що 7-го серпня 1977 року помер на 87-му році життя

бл. п.

Ген. МИКОЛА СТЕЧИШИН

Покійний нар. 19-го грудня 1890 р. в Новосіляцьку, Херсонщина.

Учасник Визвольних Змагань, голова й член ряду українських організацій.

ПОХОРОН відбувся в середу, 10-го серпня 1977 р., о год. 13:30 на новій дільниці „Вальдфрідгоф"-у, Мюнхен, Зах. Німеччина.

Горем прибиті:

син — ВОЛОДИМИР
донька — ОЛЬГА БУЛЬБА з мужем ІВАНОМ
внуки: ЛЮБОМИР і НАДІЯ

Ділимося сумною вісткою з усім нашим Членством і Українською Громадою, що 17-го серпня 1977 року у шпиталі в Торонті, Канада, на 60-му році життя померла

бл. п.

ЯРОСЛАВА з ОПАРІВСЬКИХ БАНДЕРА

вдова по сл. п. Голові Проводу Організації Українських Націоналістів — Степанові Бандері.

Народжена 14-го вересня 1917 року в Сяноці, Західня Україна, активна в українському студентському русі 1930-их років у Львові, к. член ОУН, член Об'єднання Жінок Ліги Визволення України.

Залишила в жалобі доньку Наталку Куцан з чоловіком Андрієм і дітьми в Німеччині, доньку Лесю, сина Андрія з дружиною Марією і дітьми в Торонті та ближчу і дальшу Родину в Україні, Канаді і ЗСА.

ПОХОРОН з церкви св. о. Миколая, 22-го серпня 1977 р. на місцевий цвинтар Парклавн.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Український Визвольний Фронт

Замість квітів на могилу Покійної, просимо складати пожертви на Фонд Визвольної Боротьби ім. Степана Бандери.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, та Рідними в Краю, що 23 серпня 1977 р. з Волі Всевишнього відійшла від нас на 77-му році життя

ОЛЕНА МОСЮК

уроджена в Яблонові, Коломия, довголітня членка Апостольства Молитви і Марійської Дружини, була жертвенна на різні місійні цілі.

ПАНАХИДА і ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 26-го серпня 1977 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Brennan, 858 N. 22nd Street, Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 27-го серпня 1977 р. з того ж похоронного заведення до церкви св. о. Миколая при 24 і Поплар вулицях, о год. 9-ій ранку, а відтак на цвинтар Факс Чейс.

Горем прибиті:

родина ФУЧКО
та ближча і дальша Родина в Україні

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Успіхи нашої молоді

Віктор Онуфрійчук

Віктор Онуфрійчук, син Сільвії та інж. Сергія Онуфрійчука з Одубону, Па., був прийнятий на медичні студії при Томас Джефферсон університеті у Філядельфії, Па. Зачне медичні студії у вересні цього року.

Віктор, народжений 1958-го р. в Ню Йорку, закінчив середню школу, Метактон Гай Скул, в травні 1976-го року. Вже наступного червня вступив з групою вибраних студентів до Пенсильвенського стейтового університету в рамках спеціяльної програми медичних студій, що її склали спільно Пенсильвенський стейтовий і Томас Джефферсон університети. Учасники цієї програми здобувають докторат медицини за всього п'ять років студій, замість як звичайно вісім років, так що Вікторові залишається ще чотири роки до завершення його мети. Змагання дістатися на цю програму було нелегке, бо з кількох тисяч аплікантів вибирають річно лише сорок кандидатів.

Віктор є також підпоручником резерв військового Летунства ЗСА, яке йому призначило повну стипендію на медичні студії.

У середній школі був одним з передових учнів та був вибраний до Нешенел Онор Сосаєті. При Пенсильвенськім стейтовім університеті протягом студій Віктора також включили на т.зв. почесній листі декана та вибрали до академічного товариства Фі Ета Сігма.

Хоча Віктор був занятий наукою в американських школах, то все ж брав участь в українському житті. Він є активним членом Пласту, а в 76-ім році закінчив 12-літні студії українознавства та успішно здав матуру при „Рідній Школі" у Філядельфії.

Віктор є членом 422-го Відділу УНСоюзу при православній парафії св. Володимира у Філядельфії.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Клівленд відзначить...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

тримку Управи і членства 102-го Відділу УНС.

75 років тому наші піонери ставили перші організаційні кроки на цьому терені, нині ми вже працюємо повною парою, на всіх ділянках культурно-громадського вияву. Сьогодні Округа УНС об'єднує 20 Відділів, в тому самому Клівленді 14 та нараховує коло 4.000 членів. В метрополітальному Клівленді живе коло 30 тисяч українців, об'єднаних в 60-ох різних організаціях і товариствах, працює тут 5 УПКЦерков, 4 УПЦеркви і 1-ша Українська Євангельсько-Баптистська.

Ювілейні святкування відбудуться під патронатом громадської централі УЗО — Відділ УККА, а їх приготовляє Комітет, покликаний на Окружних Зборах Відділів УНС 29-го квітня 1977 року. Комітет очолюють: інж. Іван Фур — голова, Микола Кавка — секретар і Микола Бобечко — касир.

Приготовляється Ювілейна книга, головним редактором якої є Степан Кікта. В ній буде поміщена коротка історія 75-ліття існування і праці Братства свв. ап. Петра і Павла 102-го Відділу УНС, буде ілюстрована численними знімками, надзвичайно цікавими, між якими є багато вже історичної вартости.

Округа Відділів УНС, всі Відділи і їх члени Управи будуть подані в книзі в такому порядку, як вони поставали. Приймається до книги також привіти товариств і організацій та поодиноких осіб.

Ювілейні святкування відбудуться 10-го вересня ц. р. о год. 7-ій вечора у великій залі св. Йосафата, при 5720 Стейт Ровд в Пармі. Заля відновлена і придбала нове, модерне устаткування, що напевно причиниться до гарного і святочного настрою.

В програмі святкувань заплановано: бенкет, мистецька частина, відзначення найстарших членів, забава з танцями, привіти тощо.

Ювілейний Комітет сподіється, що українські товариства, організації і все українське громадянство, чисельною участю в тих святкуваннях, вшанують перших організаторів — піонерів, які 75 літ тому поклали перші підвалини під українське організоване життя нашої громади. Вони працювали в дуже несприятливих тодішніх умовинах, виявили стільки жертвенности, завзяття і посвяти, їхня праця була успішна і корисна, з неї користають всі ті, що прийшли по них і користатимуть ті, які прийдуть колись, тому згадаймо їх, та відзначімо ту світлу дату, що стала початком української історії в цьому місті.

Інформації можна одержати в членів Комітету. Квитки вступу на бенкет і забаву, чи саму забаву, можна набути в секретарів поодиноких Відділів УНС.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

влаштовує з доручення
УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ

ТЕНІСОВІ ТА ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

присвячені 25-річчю Оселі УНС СОЮЗІВКИ

в днях 2, 3, 4 та 5-го вересня 1977 року

на кортах „СОЮЗІВКИ"

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ

за індивідуальні першості

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ і КАНАДИ на рік 1977
І ЗА ЧАШІ
УНСОЮЗУ, „СОЮЗІВКИ", „СВОБОДИ" „УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА" і п-ні М. ДУШНИК

в поодинокій грі:

ЖІНОК - ЧОЛОВІКІВ - МОЛ. - СЕНЬЙОРІВ (35-44) - СЕНЬЙОРІВ (45 і 55 р.) ЮНАЧОК-ЮНАКІВ (18, 16, 14, 12 і нижче р.)

Зголошення до змагань враз із вписовим по $ 5.00 приймає:

Mr. BOHDAN RAK
43-21 49th Street
Long Island City, N. Y. 11104

до 27-го серпня 1977 р. Додаткових зголошень перед початком змагань не приймається, бо льосування відбудеться на засіданні Комісії на передодні змагань.

ПОРЯДОК ЗМАГАНЬ:

П'ЯТНИЦЯ, 2 вересня — год. 1:00 по пол. на Союзівці: елімінаційна рунда чоловіків. Змагуни, які мусять змагатись в цій рунді одержать окреме повідомлення від проводу турніру до середи, 1-го вересня.

СУБОТА, 3 вересня — год. 8:30 рано на Союзівці: 1-ша рунда юначок (всі групи), сеньйорів (35 р. і 45 р.) та жінок. Год. 8:30 рано в Ню Полц: 1-ша рунда чоловіків. Год. 10:30 на Союзівці: 1-ша рунда юнаків (всі групи) год. 10:30 в Ню Полц: турнір переможених. Год. 3:30 по пол. на Союзівці: 1-ша рунда сеньйорів (55 р.)

Час та місце дальших змагань назначить провідник змагань Р. Ракочий ст.

Змагуни групи чоловіків, вильосовані до елімінаційної рунди на п'ятницю, які не зможуть приїхати в цей день, як рівнож ті, що відпадуть в елімінаціях, можуть змагатись в групі переможених.

З уваги на короткий час турніру та велике число учасників, змагуни можуть голоситись тільки до одної конкуренції, яку зазначать точно на реєстраційнім листку.

на басейні „СОЮЗІВКИ"

СУБОТА, 3-го ВЕРЕСНЯ 1977

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

за ПЕРШОСТІ УСЦАК-у, за мандрівну чашу УНСОЮЗУ у дружиновому точкуванні та за медалі і нагороди УНСОЮЗУ

у слідуючих конкуренціях:

Хлопці (8-10 р.) — 25 м довільним
Хлопці (11-12) — 25 м довільним
Юнаки (13-14) — 50 м. довільним і 50 м грудним
Юнаки (15-17) — 50 м. довільним
50 м грудним
100 м змінним

Чоловіки — 100 м довільним
100 м грудним
4 x 50 м гінці — довільним
4 x 50 м гінці — змінним

Дівчата (8-10) — 25 м довільним
Дівчата (11-12) 25 м довільним
Юначки (13-14) 50 м довільним
Юначки (15-17) 50 м довільним і 50 м грудним
Жінки — 50 м довільним і 50 м грудним
4 x 25 м гінці довільним

Провідник змагань: ЯРОСЛАВ РУБЕЛЬ

Зголошення до змагань приймається в суботу, 3-го вересня від год. 9:30 рано над басейном Союзівки.

Початок змагань — субота, 3-го вересня 1977 р. 11-та год. рано, фінали по полудні того самого дня.

Вписове $1.00 від особи.

Змагуни (-ки) можуть брати участь в одній віковій групі (окрім гінців).

У змаганнях можуть брати участь змагуни (-ки), яких Т-ва є членами УСЦАК.

- - - - - - - - - - - - - - - - - - - -

РЕЄСТРАЦІЙНИЙ ЛИСТОК — ДЛЯ ТЕНІСУ ТІЛЬКИ
ПРОСИМО ВИТЯТИ ТА ВИСЛАТИ РАЗОМ З ОПЛАТОЮ $5.00.
(Зголошення без вписового не приймається)

1. Ім'я і прізвище: ____________________
2. Адреса (по-англійськи): ____________________
3. Телефон: ____________________
4. Дата народження ____________________
5. Конкуренція та група в якій змагун хоче брати участь: ____________________
6. Клюбова приналежність: ____________________

Чеки виставляти на: KLK, American Ukrainian Sports Club.

ТАРЗАН, Ч. 7808. Поворот

Поворот назад до місця накручення фільму чомусь виглядає дуже довгим, пілоте ШУче...
Милетимо в правильному напрямі, пане Помпусе!
Ось, ми вже на місці!
Благаю, Господи, щоб Фавн ще була жива!